

Hilissuvised tööd mesilas, perede koondamine, emadevahetamine, sügisene ravi

Kokkuvõtte Uku Pihlaka ettekandest Hiiumaa mesinike õppusel 16. augustil 2008.a.,

Lektorileping PR-4-1.5-64

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Õppepäev algas Hiiumaal Pühalepa vallas Kõrve talu mesilas kell 10:00. Kavandatud oli praktiline tegevus tarude juures, emade leidmine, hilissuvine meevõtmine, selle põhimõtted, perede koondamine, kärgede valik talvepessa jätmiseks, perede ühendamise, emadevahetus ja sügisene varroatoosiravi. Hommikul sadama hakanud ja päev otsa sadanud vihm rikkus selle plaani. Istusime toas vestlesime loetletud teemadel ja püüdsime leida optimaalset hilissuvist mesindamiskava. Vestlusring andis mesinduses algajatele uut teavet aga kogenud mesinikud said omavahel „möötu võtta” ja ka noorematele teavet pakkuda. Õppepäeva lõpetuseks vaatasime Soome mesinduse õppefilmist „Mehiläisvuosi”, kuidas meie põhjanaabrid mesilasperesid haudmehaiguste korral ravivad.

Kohal oli 12 inimest

Hilissuvised tööd mesilas

Augustis jätkub veel meevõtmine, samuti võib saada veel ka lehemett. See tuleb ilmingimata pesast enne mesilaste talvepessa korraldamist välja võtta. Probleemaatilised on ka vähese meega või korje lõpul kaanetatud jäänud kärjed.

Augustis tuleb jälgida mesilaspere tervislikku seisundit, sest meekorje ajal ei saa tavaliselt keemiliste vahenditega ravida ei haigusi, ega tõrjuda parasiite.

Pesast väljavõetud kärjed tuleb sorteerida ja paigutada eraldi tumedad, sulatamisele minevad kärjed, vähese meega kärjed, suiraga kärjed ja pooleldi ülesehitamata kärjed. Hoolikas tuleb olla sulatamisele minevate kärgedega, millest mesi on välja vurrutatud. Neid ei tohi paigutada tihedalt üksteise kõrvale ega laduda lapiti üksteise peale, sest nii tekib vahakoi eluks ja paljunemiseks soodne keskkond ja septembriks on seal juba korralik vahakoi kasvandus. Väiksemates mesilates võib väljavurrutatud kärjed anda mesilastele puhastamiseks.

Augustis, kui korje on praktiliselt lõppenud, kipuvad mesilased üksteist röövima. Kui mõni pere on nõrgem, võib see langeda röövimise ohvriks. Tarude lennuavad tuleb kitsendada, arvestusega 1 cm iga pesas oleva kärje kohta.

Perede koondamine

Perede koondamise saab ühendada viimase suvise meevõtmisega. Tööaja kokkuhoiu mõttes on see mõistlik. Eriti mugav on meevõtmine siis, kui tarus on kasutatud püstist emaalaldusvõret nagu soovitab Mati Haabel. Sel juhul on tarus eraldi haudme- ja meekärjed ning talvepessa on moodustunud juba emaalaldusvõre tarru asetamisega haudmekärgedega taruosas. Perede lõpliku koondamisega tuleb silmas pidades, et kõik mesilased ei peagi kärgedele ära mahtuma. Loomulik on, et vahelaua taha koondub nn „ülearuseid” mesilasi. Sügise saabudes ja ilmade jahenedes aga tihenevad mesilased kärgedel ja „logelejate” hulk kaob. Samuti lendavad tarust ära oma ressursi ammendanud mesilased, kes nangunii talve üle ei elaks.

Emadevahetamine

Kui mesilas on suvel kasvatatud varuemasid võib nendega veel asendada vanu emasid, kelle ületalvitumine ei pruugi õnnestuda või kes järgmisel hooajal juba liiga vanaks osutuksid.

Emade vahetamiseks tuleb kõigepealt vana ema üles otsida ja hävitada. Uus ema antakse (paari tunni pärast) emaandmispuuriga, Titovi puuriga või emakattepuuriga. Jälgida tuleb, et emal jätkuks toitu või emakattepuuriga andmisel oleks selle all ruumi nii munemiseks kui süüa. Kui mesilased on ema vastu sõbralikud võib ema vabastada peale kolmandat päeva.

Sügisene ravi

Pärast mee võtmist, perede koondamise ajal, kui alustatakse toitmisega, on soovitatav teha varroatoosiravi, eriti siis, kui peres hauet pole või kaanetatud haudme hulk on väike.

Varroatoosi raviks on mitmesuguseid võimalusi. Viimasel ajal tuleks eelistada loodussõbralikumaid võtteid, nt suvist lesehaudme väljalõikamist ja hilissuvist ravi oblik- või sipelghappega. Viimase kasutamisel tuleb olla ettevaatlik, sest see võib vähendada ema munemisvõimet või osutada talle isegi saatuslikuks.

Jaotusmaterjalid

- Antu Rohtla, Mesilaspere aastaring algab augustis
- Antu Rohtla, Kevad mesilas
- Antu Rohtla, Suvi mesilas
- Antu Rohtla, Mesilastarud
- Varroatoos ja kaasnevate mesilashaiguste tõrje
- Mesinik 45, 46, 47 ja Suve-Eri

Mesinduspäev kestis kella 15:00-ni.

16. augustil 2008

Uku Pihlak